

Előfizetési árak:

Évi előfizetés . . . 80 Leu
 Negyed évi . . . 40 Leu
 Egy óra . . . 14 Leu
 Hirdetés — Nyilttér
 díjszabás szerint.

SZÉKELY UJSÁG

egyesülve a SZÉKELY HIRLAP-pal.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAS REGGEL.

A
 SZÉKELY UJSÁGOT
 néhai Molnár Emil,
 a
 SZÉKELY HIRLAPOT
 Bíró Lajos alapította.

Felelős szerkesztő és kiadó:

Kovács J. István

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

KOVÁCS-HIRLAPIRODA, Str. Gen. Avarescu
(volt Gábor Áron-utca) 1. szám.

Főszerkesztő:

Dr. I. Diénes Ödön

„Sok vizeknek zugása.”

Az alvó városka felett éber csillag-szemekkel virraszt az enyhe koratavaszi éjszaka. De az éjszaka csendjébe vad harsogással vág bele valami félelmetes hang, mintha láthatatlan titánok riadó kardala volna. Megriadt állatok pusztulást sejtő ösztöne vészkiáltó üvöltésben felelget szívfélő egymásnak és a lélek-döböntő hangok züréből mintha távoli sikoltások furódnának bele az éjszaka csendjébe. . .

Itt a víz! Megjött az áradat! A vész, a romlás, a pusztulás, amit szinte előre lehetett látni. A szertelenül hosszú, havas tél hegymagasságu hótömegekkel rakta meg hegyeinket és természetörző mezőinket és a későre érkezett tavasz most egyszerre mozdította meg ezeket az irtózatosságot, hogy vízzé válva, haragos, szennyes áradatban fenyegetse meg az emberi vagyont és az emberi életet. . .

Az élet meddő erőfeszítéseiben elcsigázott, az embertelen adók rettentő súlya alatt összeroppan, az ezerféle nyomorúságban elkoldusodott székelyre a haragvó természet egy nem várt, újabb csapást bocsát, ami helyrehozhatatlan károkat okozhat még azokban a szegényes vagyonroncsokban is, amik a balvégzet fosztogató kezének szörnyű munkája után eddig még megmaradtak.

Az emberi szívtelenség és természeti mostoha ez egyesített romboló munkájának láttára meg kell döbbenünk. Kinzó kétségkedés vág a szívünkbe.

Mi ez? Egy veszni indult szerencsétlen nép másfélezer éves sorstragédiájának elháríthatatlan végső felvonása? Vagy gyászos örökségként ráncszakadt atavisztikus bűnök kemény büntetése, mellyel tán a föld hátáról is le akar törülni bennünket a sokszor megbántott, busuló istenség?

Terméketlen évek kenyérmegtagadó insége, termő esztendő ingyen verekedő fáradozása, pusztító jégzivatarok és tomboló orkánok, falvakat hamvasztó tűzkatasztrófák és most e „sok vizeknek zugása” vállat vetve a kiszípolozó emberi kapzsisággal, mintha azért fogának össze, hogy hitté kovácsolják számunkra ezen a dicsőséggel-gyásszal megszentelt földön az élet lehetetlenségét! Halálos szomorúsággal kell a jövőbe néző, a faj sorsa felett aggodalmaskodó embernek arra gondolnia, attól rettegni, hogy ezen a boldogtalan népen is beteljesül a rejtelmes kéztől falra irt végzet: „Mene, tekel, ufarszin!” Hogy gyászos valósággá nehezül rajtunk az isteni ítélet: „Ime napok jönnek és

elvitetik, valami a te házában van és amit csak e mai napig gyűjtöttek eleid, nem marad semmi meg!” (És. 39.6.) És akkor a halál csendje ül meg a másfélezer éves székely tűzhely felett. . .

De nem szabad csüggednünk! Mert az összes nehéz próba, minden természeti csapás, minden fojtogató nyomorúság együttvéve sem lehet ránk nézve olyan végzetes, mint az elernyedés. A csüggedés, a reménytelenség a faji lét feladását jelenti!

Nem szabad csüggednünk! Kúrosz király sátra faláról százszor ver le egy felfelé törekvő hangyát és a hangya százegyedikszer is újra kezdi elszánt útját felfelé. Hát az emberben, a teremtetés urában kevesebb élni akarás, gyengébb

elhatározottság volna, mint a parányi hangyában?!

Vessük kezünket ismét munkára! Az őstradíciók vallásos ihletével vegyük fel ismét a harcot a létért, természettel, sorssal egyaránt. Támadjon újra mármár elszunnyadt faji büszkeségünk és vésődjék jól öntudatunkba, hogy a mi nyomorgatásaink között nem ér semmit sem a gyáva pityergés, sem az egetbántó káromlás, sem a tétlen álmodozás.

Nekünk székely munkára van szükségünk, mert csak ez a munka mentheti meg a jövőt!

Fel tehát a fejekkel véreim! Hitünk, bizodalomunk lehet csak a mi erős várunk, melynek sziklafalain megtörik minden romboló áradat, minden „sok vizeknek zugása”! Szabó Jenő.

Az árvíz pusztítása a megyében.

Emberéletek, vagyonok veszedelemben. — A várost három oldalról támadta meg a rohanó ár, amely útjában malomgátakat rombol össze. — Négy napig elzárva a világtól, míg végre bejut a normális élet első futára: a brassói autóbusz. . .

A múlt számunkban röviden megemlékeztünk arról az árvízről, mely a város Rácok-utcája nevű részét borította víz alá és tartotta napokig rettegésben e városrész lakóit. Ez az árvíz csak bevezetése volt a később a városra zuhanó nagy víztömegeknek, melyeket a megindult hóolvadás hozott le a környék hegyeiről.

A hóolvadás nagy tempóban tulajdonképpen kedden indult meg és ennek nyomán a mindenfelé megáradt patakok egész Háromszék megyében elvágta a közlekedést, egyes helyeken teljesen bekerített a víz, úgy, hogy Szászfaluból a közlekedést csütörtökön is csónakon bonyolították le.

Vagyonok, emberéletek forogtak veszedelemben, sőt érkeztek be jelentések lapunkhoz emberéletek pusztulásáról is.

A Kanta-városrész veszedelemben. . .

Az árvíz előtörése kedden Kézdivásárhelyen is izgalmas órákat idézett elő. A megáradt Torja és Káson-pataka különösen a város Kanta-utcai, Rózsapalló és a Barompiac melletti telkeket és lakókat veszélyeztette.

Kedden délelőtt a torjai előjáróságtól telefon-értesítés érkezett a városhoz, hogy a torjai hegyekből nagy víztömegek zuhannak alá, így lehetőleg tegyenek meg minden intézkedést a veszedelem elhárítására.

A kapott értesítés igaznak bizonyult, este felé a Torja patakának medre egyszerre 3 métert emelkedett s a folyó sok helyen kilépett a medréből. Borzalmas zugással hőmpölygött a szennyes vízáradat és sokan már a folyó mentén megkezdtek a kiköltözködést.

A kantai malomnál oly magasra emelkedett a folyó medre, amilyen körülbelül 32 esztendővel lehetett, amikor a megáradt patak kicsapott az utcára és a templom bejáratát töltésekkel zárták el az árvíz elől.

Most a víz a Tuzson Pál-féle ház bejáratáig tört elő s a kerítést mintegy másfél méternyi magasságban nyaldosta az ár.

A megáradt patak előtörte a rómkath. plebánia kertjét és előtörte a tanítóképző-intézet udvarát. A víz kedden este szemlátomást emelkedett és felő volt, hogy a nagy darab jégtömböket lesodró ár a kantai részen nagy károkat fog okozni. Szerencsére a víz nem emelkedett, a gyorsan lezuhanó víz a „Kétvíz-köz”-nél egyesülve a Káson patakával, a vágóhid és a barompiac körüli területeket öntötte el.

Ebben az útjában a Torja-pataka még a plebánián lennebb levő, ugynevezett Rózsapallót szaggatta szét és zárta el a városba vezető utat a víz partján lakók elől. . .

Víz alatt a barompiac-tér.

A város északkeleti részén, ahol a Torja és Káson-pataka egyesül, az árvíz szintén hatalmas területet öntött el. A régi vágóhidat már napok óta elvágta a víz a világtól lakóival együtt. A városi sintér lakóházát, mely közvetlen a patak szélén épült, a víz szintén bekerítette és mintegy 15 cigányt szorított be napokig a lakásba.

Kedden este az árvíz kiterjesztette a medrét és a víz kicsapott a barompiac-térre, melynek a Bartalis-féle lakásig eső területét elborította a víz. Az új vágóhid szintén a víz alá került. Itt különösen veszedelmes volt a helyzet azokra, akik a patak mellett laktak. Itt is azonban amilyen sebességgel jött az árvíz, olyan gyorsan vissza is takarodott a medrébe.

Megjelenik a víz ott is, ahol nem várják. . .

Érdekes, hogy az árvíz nem kimélte meg a város délkeleti részét, az ugynevezett Csernátoni-utat se. Ezt nem a két patakunk, a Torja és Káson-pataka ömlesztette a városrészre, hanem a Futásfalva és Ika-falva hegyéből leomló víztömeg csapott át a szántóföldeken és a sporttelep hátamegatti részen tört be a mező szélén lakók udvarára.

Legtöbb kárt e látogatásból a tavaly leégett Bodó János birtokosnak volt, akinek

a pincéjét töltötte meg a becsapó ár. Itt csomó répa volt s a víz áttörve a falat, a körülbelül 8 lépésnyire fekvő kutba tört magának nyilegyenes utat és a nyílason át az összes répát behordotta a kutba.

A Völgy-patak áldozata.

A futásfalvi áradásnak egyébként emberélet is esett áldozatul.

Léva Andrásné ikafalvi asszony kedden hagyatékai tárgyaláson volt a városban két fiával. A tárgyalás folytatása más napra halasztódott és a fiuk az édes anyjukat hazaküldték, ők pedig a városban maradtak. Az asszony tehát szekerén szerencsésen el is jutott Futásfalva határába, ahol azonban a megáradt Völgy-pataka a szekeret felfordította és az asszonyt az ár elsodorta. A tehene visszafordult és azokra szerdán reggel a város határában találtak rá.

Az asszony hulláját szerdán délelőtt megtalálták. Amint megállapították, halálát szívveréshibés okozta és nem fulladás.

A Kászonpatakának szintén van áldozata. Balázs Antal kászonfelfizti gazdát hazamenet az országúton ragadta el szekerestől a megáradt Kászon-vize. A gazdát még nem találták meg, ellenben az egyik ló hulláját a hőmpolygó ár lehozta Kézdiszentlélek határába és kidobta a partra.

Küzdelem a jégtablakkal.

Az áradást nagyrészt nem az olvadás, hanem az összegyülemlett jégtorlaszok okozták, melyekkel sok helyen valósággal gígászi küzdelmet kellett az embereknek kifejtetni.

Szentkatolnán a nagyhídnál a jégtorlaszok eldugták a folyó medrét és a kicsapó ár átcsapott a falura, mely napokig víz alatt volt. Egyes részekben tutajon lehet csak közlekedni, a lakók a házakba betóduló víz elől a padlásokra menekültek. A zugó, sikoltó ár elől egy a padlásra menekülő asszony a padláson szülte meg gyermekét.

A falu lakosai lankadatlanul dolgoztak a jégtorlaszok áttörésén és végül sikerült is a Fekete-ügy medrét a hid környékén megnyitani, így a víz apránként visszahúzódott a falu felől.

Szentkatolna és Imecsfalva között a Gelence-patakán lezuhanó jégtablák a Rác-hidat szaggatták meg annyira, hogy az előljárási felszedette a hidat, mert veszedelmes volt rajta a közlekedés.

A jég elszakította több helyen a malomgátat is. A régi, jó hírnevű Molnár Józsiás-féle malmot az árvíz több napig teljesen elzárta. Szerdán éjszaka hatalmas jégtablák torlaszolták el mintegy három méter magasságra a malomgátat. A zugó, rohanó ár

többször megmozgatta a jégtablákat, míg végül a nagy erő győzedelmeskedett a deszka alkotmány felett és a gát, mint egy szál deszka hullott bele a rohanó árba. A jégtablák zuhanása oly erős volt, hogy kivágódtak a partra és a fűzes vastag fáit, mint a gyufaszálat szelték ketté.

Elszakította az árvíz a sárfalvi malomgátját is.

Amint Kézdiszentlélekről jelentik lapunknak, az árvíz ott is nagy rombolást csinált. A község háza előtti utcában mintegy fél méternyi magasságban hőmpolygott az árvíz és utját legázolt kerítések, elragadott baromfiak jelezték.

Torján az állami iskola udvarát öntötte el a víz, Alsócsernáton utcáján szintén nagy magasságban tombolt a szennyes vízáradat.

Megállt a vasuti forgalom is...

A rettenetesen tomboló árvíz nem kímélte a vasuti töltéseket, melyeket sok helyen úgy kimosott, hogy a közlekedés veszedelmessé vált. Így a kőkösi vasuti hid töltését mosta ki az árvíz, emiatt a vasuti közlekedés szerda óta szünetelt is. A brassóberecki vonalon még Kézdiszentléleknél mosta ki az árvíz a vasuti töltést mintegy 200 lépésnyi hosszúságban.

Igy az árvíz újra napokig elvágta a világtól Háromszék megyét, különösen a kézdi-járást, mely leginkább megérzi és szenved mind az időjárás viszontagságait: a hófúvásokat és az árvizet.

Az első autóbusz.

Az árvíz egyébként péntekre kezdett engedni erejéből, az utak is annyira rendbe jöttek, hogy a normális élet újra a régi kerékvágásba zökken. Nagy újdonság volt a vásárhelyiek előtt csütörtökön, hogy két hónap után a város utcáján megjelent a brassó-háromszéki autóbusz. A vonatközlekedés is a mai napon megindult.

A londoni konferencia. A külpolitika érdeklődésének középpontjában a londoni konferencia áll, melyen a négy nagyhatalomnak: Olaszország, Anglia, Franciaország és Németországnak kell dönteni a dunai konföderáció kérdésében. A lapok jelentései nem nagy eredménnyel kecsegtetnek. Német- és Olaszország merevsége volna a kérdés megoldásának kerékkötője, azonban észrevehető Franciaország taktikázása is, amely hajlandó lemondani örökre a jóvátételekről, azzal a kikötéssel, hogy a versaillesi békeszerződés érintetlen maradjon. Ebbe viszont Németország nem megy bele, mert — amint tudvalevő — e békeszerződés pecsételte meg a németek sorsát.

A Magyarországi Kereskedelmi és Iparkamarák látogatása Bukarestben.

Április első felében a budapesti és vidéki kamarák nagyszámu küldöttsége viszonzozza a románok két év előtti budapesti látogatását. — Székács Antal a magyar delegáció vezetője nyilatkozik külsőben álló látogatásáról.

(A Székely Ujság budapesti tudósítójától.) A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara legutóbbi elnökségi ülésén nagyjelentőségű és az erdélyi gazdasági élet szempontjából is sokat ígérő határozatot hozott. A romániai kereskedelmi kamarák meleg hangú meghívására kimondotta az elnökség, hogy Székács Antalnak, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara alelnökének vezetése alatt Magyarország vidéki kamaráinak bevonásával még a Budapesti Nemzetközi Vásár megnyitása, vagyis május 7. előtt hivatalos látogatást tesz Bukarestben.

A magyarországi kamarák delegációja, melyben számos magyar gazdaságpolitikus, az ipari és kereskedelmi élet több kiválósága vesz részt, a most elhatározott bukaresti uttal nemcsak a román kamaráknak a Budapesti Nemzetközi Vásáron tett két év előtti látogatását akarja viszonzozni, hanem fel kívánja használni ezt a kedvező alkalmat arra is, hogy a román gazdasági élet mértékadó képviselőivel eszmecsere folytasson Magyarország és Románia gazdasági kapcsolatainak kimélyítéséről is. Tardieu francia miniszterelnöknek a dunamenti államok kooperációjára irányuló terve fokozottan aktuálissá és kívánatosá tette, hogy a két szomszédos ország szakemberei még a május 7.-16. között rendezendő Budapesti Nemzetközi Vásár előtt közvetlen eszmecsere útján állapítsák meg azokat az eszközöket és módokat, melyek Magyarország és Románia gazdasági kapcsolatait — jórészt éppen a Nemzetközi Vásár forgalomfejlesztő hatásának tervszerű kihasználásával is — intenzívebbé és mindkét félre nézve hatékonyabbá tehetik.

A Székely Ujság budapesti munkatársa a készülő látogatásról beszélt Székács Antallal, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara alelnökével, aki a következőképp nyilatkozott.

— A magyarországi kereskedelmi és iparkamarák vezetőségei elhatározták, hogy a romániai kamaráknak a Budapesti Nemzetközi Vásáron tett két év előtti látogatását a legközelebbi időben minden valószínűség szerint április első felében testületileg viszonzozni fogják. A román kamarák már akkor hozzánk intézett szíves meghívásukat most megújították és mi örömmel ragadjuk meg az alkalmat, hogy a bukaresti látogatás tervét, melyet eddig köz-

gyakran valósággal beteg lesz, hogy az áhított gyöngédségben részesüljön.

Viszont a túlzott gyöngédség, az egyetlen gyermek elkényeztetése, époló végzetes lehet.

Az élet a nők feladatául rőtta, hogy a beteg gyermekeket ápolják, neveljék és épp úgy a társadalom hasznos, munkás tagjává tegyék, mint az egészséges gyermeket. A gyógypedagógiával nemcsak az ezekkel a problémákkal foglalkozó orvosoknak kell tisztában lenniük, hanem minden asszonynak is. Mert senki sem tudhatja, hogy nem hoz-e világra testileg vagy lelkileg beteg gyermeket, akinek az egészsége fejlesztéséhez nem elegendő az orvos szakavatott keze, szükség van az anya gondos, hozzáértő, szeretetteljes ápolására is. A világhozott gyermeknek meglehetősen nagy százaléka beteg. A gyógypedagógia megkülönbözteti a testileg és lelkileg abnormisok csoportjait. A testileg abnormisok: a nyomorékok, a vakok és a süketek. Érdekes, hogy az utóbbi időkben mindinkább kevesebb lett a vak gyermekek száma. Ennek az oka az, hogy születéskor, amikor a gyermek szemét leginkább fertőzni szokták, jobban vigyáznak most és a fertőző betegségeket azonnal gyógyítani tudják.

(D.)

BEMUTATKOZÁS.

- Gereben vagyok.
- Vas Gereben?
- Nem kérem, Gereben egy vas nélkül.

TÁRCA.

Anyácska zokog...

Halálángyal,
piros lázrozsákkal fehér kezében
gyűrött párnás, kis gyermekágy fölé
suhan.

Rányomja
tüzes ajándékát a fakó
szenvető kis arcra.

Égőre
gyullad két nagy szemé s mint
nemes opál, tompán csillog.

Domboru
mellecskéje viharvert hullámként
esik-emelkedik, a lehellete perzsel.

Ajka mint
duzzad, vörösen virít zöld mezők
szélben imbolygó pipacsa,
s szikkadt nyelve botoran csacsog:

Angyalkám!
Te habzsárnyu, aranyhaju baba!
Lovacsát hoztál nekem s
— ottfentről — ragyogó játékcsillogot?

Nézd
kint, mind zuhog a hó
s kezeckédben vörös-rózsákból csokor.

S a csillagjáték
miként ragyog, mily édesen nyert a kis pejki!
Oh! Nálátok — ott fenn — végtelen lehet a boldogság,
ott van kenyérke s tán kalács,
ropogós, színes cukor.

Angyalkám!
Te fehérszárnyu, drága baba!
Ugy-e utánam jöttél? Ugy-e felviszel?

Repülünk,
kis géplünk duruzsol s a hűsítő
azurkék égben szállunk... szállunk...

Kis Anyácskám!
Csókolj meg, indulunk!
Gyorsan Anyácskám! Nem látod?
a kis angyal már kézenfogott,
létlen veled!

Ha meggyógyultam,
visszajövök még, de addig,
ottfenn tán jobb...
Ott talán lesz kenyérkém s meleg szobám.
Jó anyám!
nyiss ablakot, már szállunk,
s az angyalkám fehér habzsárnya,
ékes aranyglóriája,
eltörlik!

Ugy Anyám, köszönöm.

A rózsás
kis arc édes virágoskertje
megfagyott,
Télfaulmu rut halál már aratott.
Égő kis szája
szorosan csukott,
pirosan lángoló pipacsa
elnyilott...

Anyácska zokog!

Daragits Sándor.

A GYERMEK.

Szigorúság nem jelent durvaságot, sem verést: a kiváló bécsi nevelő, Aichhorn, még a javítóintézet vasottjaival szemben sem túri meg és gondozottjai a megértő, gyöngéd bánásmód hatása alatt — megjavulnak. A verés szadisztikus gyönyört válthat ki a gyermekből és e gyönyör kedvéért csak annál „rosszabb” lesz.

Gyöngédség, szeretet kell a gyermeknek. Vigyázzunk, hogy itt a testvérek közt egyenlő mértéket tartunk és ne keltsük fel féltékenységét: katasztrófák származtak ebből és a szülők meggyűlölése egész életre.

Sok anya csak olyankor mutat gyöngédséget gyermeke iránt, ha ez utóbbi beteg. A gyöngédségre éhes gyermek azért

bejött akadályok miatt nem valósíthatuk meg, most perfektuáljuk. A kamarák elnökségeinek felhívására már eddig is nagy számban jelentkeztek úgy a budapesti, mint a vidéki kamarák tagjai. A budapesti kamara felkérésére örömmel vállaltam a delegáció vezetését és meg vagyok győződve róla, hogy bukaresti látogatásunk hozzá fog járulni a két ország gazdasági kapcsolatainak kiépítéséhez.

Székács Antal felsőházi tag fenti nyilatkozatával kapcsolatban sikerült megállapítanunk még annyit, hogy a magyar kamarák delegációja valószínűleg április közepén érkezik Bukarestbe, ugyanakkor tehát, amikor Gratz Gusztáv, Hegedűs Loránt és Chorin Ferenc is Bukarestben fog tartózkodni. A kamarai delegáció látogatásának nagy jelentőséget tulajdonítanak, hogy akkor fogják véglegesen letárgyalni azokat a különleges könnyítéseket, amelyekben — a román magyar gazdasági közeledés elősegítése érdekében — részesíteni kívánják ez évben mindazokat, akik a Budapesti Nemzetközi Vásárra utaznak. E könnyítések az ez évben is már engedélyezett 50%-os utazási kedvezményen és a vizumkedvezményen kívül a vásárlátogatók utlevélszerzésének megkönnyítésére és fokozott devizaellátására, illetve valuta kiviteli engedélyére vonatkoznak.

Szemben a Nagytakarékkal, a ZAYZON házban, butorok, edények, háztartási felszerelések adatnak el naponta délelőtt 10 órától.

Ápr. 24-éig rendbe jön a világ dolga.

Palami Szvamigal hindu csodatevő bölcse, akinek jóslataiban egész India rendíthetetlenül bizik, Maduzában (Madras állam) levő szemináriumában kijelentette, hogy

ápr. 24-én rendbe fognak jönni a világ bajai. Ettől fogva az emberiség 67 évig zavartalan békében és boldogságban fog élni.

Várni fogjuk tehát ápr. 24-ét és várni fogják mindenütt, ahová a telefon, a sürgönydrót, a rádió s a világot behálózó hírszolgálat elvitte a vakmerő jóvendőlés hírére. S ha játékból várjuk is, de legalább vidám társasjáték lesz az, amelyben bizonyosan résztvesz az egész világ. Nem is gondolunk arra, hogy a hindu jótevő éppen április elsőjére szólalt meg s hogy egy kicsit sok is a jóból a hatvanhét kövér esztendő s jobb lett volna, ha csak hat vagy hét boldog évet jóvendől. De Istenem, akkor már nem lenne oly szép a mese. És mi most szép mesékre vágyunk. . . (E.)

Dalok, ha meghalok . . .

Abrándos, siró, édes-bus dalok,
Temessetek el, hogyha meghalok . . .

— És harsogjátok el, amit szivembe
Az álmok fája, nagy ihlete olt, . . .
S vigyétek be az ismeretlenségbe,
Amit egy élet kinja átdalolt . . .!

Abrándos, csengő, édes-bus dalok,
Sirassatok meg, hogyha meghalok . . .

— S ha majd egyszer, sok hosszú év után
Siromhoz csalna a bus őszi szél . . .
Hallgassatok s majd sirjátok tovább azt,
Amit egy nagy halotti csend mesél!

Abrándos, ringó, édes-bus dalok . . .
Felejtsetek el, hogyha meghalok . . .

. . . Tavaszi szellők szárnyán hogyha jártok,
S eltévednétek sirhantom felé . . .
— Hintsetek egy pár, csengő dal-virágot
Eltemetett, rótt álmaim fölé . . .

(Kézdivásárhely, 1932. ápr. 1.)

I. Diénes László.

SUGÁR és RÖVID.

(A klapec.)

(Szin: Kávéház. Sugár és Rövid viz mellett ülnek.)

Sugár: Na, mit szól hozzá Rövid?

Rövid: Mihez?

S. — Ahoz a Lindbergh klapéhez!

Nem egy nagyszerű előrelátó gyerek?

R. — Hogy érti?

HIREK.

SZÉKELY UJSÁG

Politikai hetilap.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Ápr.

9

1932.

Kovács Mátyás

A város iparosságának, egyben a református egyház hiteletének egyik lelkes, dolgozó, önzetlen tagja dőlt ki hétfőre virradólag Kovács Mátyás csizmadia személyében.

Hetvenhat éves volt, elmondhatjuk, hogy még élhetett volna, azonban élete egy nyitott könyv, melynek minden lapja a szorgalom, a nem lankadó munkásság írott lapja volt. Ott találtuk mindig, ahol a közért, az iparosság boldogulásáért, egyházának javáért dolgozni kellett. A ref. dalárdának 1879-évtől kezdve munkás tagja s ritka esetnek kellett lennie, ha a dalárda próbáiról elmaradt. De mint pénztárnoka a dalárdának, közel 25 esztendeig oly lelkiismeretességgel és pontossággal vezette a pénzügyi dolgokat, hogy a dalárda mindig a legnagyobb elismeréssel és dicsérrel emlékezett meg róla az évi közgyűlésein.

Nemcsak erkölcsileg, hanem sokszor anyagilag is támogatta a dalárdát, melynek évek hosszú során ingyen lakást is adott, hogy legyen a tagoknak, ahová összejöjjenek énekpróbákat tartani. Az ő közbenjárására készítik el a temetőben a kutat és ezzel régi óhaját váltják valóra azoknak, akiknek hozzátartozói a református temetőben aluszak örök álmukat. A ref. egyházközségnek több évtizeden át presbitere, igazi kálvinista hitvallású lelkes tagja volt, hűséges templomlátogató ugyszólván haláláig.

Kegyelettel állott meg azonban ravatala mellett a Csizmadia Ipartársulat is, melynek közel 52 esztendeig atyamestere volt és ebben a minőségben sok iparos társán segített, dolgaikban eljárt.

Temetése kedden délután volt nagy részvét mellett. A Ref. Dalárda női vegyes és férfikara disz-zászlója alatt testületileg kivonult a temetésre és impozáns kegyelettel adta meg a végtisztességet eltávozott öreg dalos társának.

— Szakcsoportok alakulása. Megírtuk, hogy az ipartestület kimondotta egyes iparágaknak szakcsoportokba való tömörülését. Az építő és borbély szakcsoport már meg is alakult, holnap, vasárnap délelőtt pedig az asztalos szakcsoport fog megalakulni.

— A liszt ára emelkedett. Az interimár pénteken délutáni ülésében a liszt árát kilónként 1 leuval felemelte, elfogadva erre vonatkozólag az érdekeltek előterjesztését.

S. — Na hallja! Ma reggel, amint iszom a kávémat, már ismét: „Nagy szenzáció a Lindbergh-baby ügyben” — A fene egye meg ezt az eton-babyt már egyéb sincs az ujságokban, mint ez. Olvasom a cikket, hát képzelje milyen fordulat állt be? Olyan nagy, hogy a kávémat is feldöntöttem. Képzelje, mi volt a fordulat?

R. — A felesége pofonvágta a kávé miatt!

S. — Dehogya, megtalálták a babyt!

R. — Ahogy ez engem érdekel! Fizetés, nyugdíj, adóelengedés és városi taxa, az mind simon a lapoknak, csak az a Lindbergh klapac a fő.

S. — Ne szidja azt a gyereket, mert az egy rendes köljök. Már ilyen fiatalon tudja, hogy propagandát kell csinálnia ahhoz, hogy méltó legyen Óceánrepülő Papájához, kinek Allah növecsze nagyra a szakállát!

R. — Ő biztosan a gazdasági válság Óceánját fogja átrepülni!

S. — Maga azt se repülné át!

R. — Hát persze! Van nekem arra időm? Én most hordozok!

S. — Csak nem?

R. — De igen! Látszatadót, nyomoradót, luxusadót, rádióadót 530 hullamhosszan, kereseti, de nem talál adót stb.

S. — Na szolgál! Megyek az egyik hitelezőmhöz, hogy várjon egy kicsit! Apópó! Mondja, mikor adja meg azt az 500 leut, amelyiket a tavaly kért egy napra!

R. — Nem egy napra kértem, hanem becs. szóra. Azt pedig nem szokták megadni. Jónapot!

Székács.

— Havazás. Ma reggel újból borosra fordult az idő és havazni kezdett.

— Halálozások. Kovács Márton, volt városi rendőr, később városi alkalmazott hosszú betegeskedés után 58 éves korában városunkban elhunyt. Kipróbált, lelkiismeretes tagja volt a rendőrségnek, ahonnan az imperium változásakor lépett át a városhoz. Temetése vasárnap délután lesz. — Özv. Axim Gyárfásné, Axim Gábor zenész édes anyja elhunyt városunkban. Tegnap volt a temetése.

— Beszélő számok. Irni kell róla, mert a mult hetek zür-zavaros sajtóeseményei között megdöbbenően előkelő helyet foglal el egy csernovitzi polgár magán statisztikája. Ez a szorgalmas ujságolvasó bukovinai adóalany az elmúlt esztendő betűtengeréből pontos statisztikát kivonatolt mindazokról az ujságokban is nyilvánosan leplezett közéleti tolvajlásokról, amelyekkel az állampénztárt megkárosították. Felrajzolta a mi rabló közéletünk grafikonját és azt az ország közvéleménye elé tárta. Borzalmas papíron látni ennek az erkölcsi fertőnek mérlegét, egy esztendő leplezett panamáinak zárszámadását. A pontos feljegyzések szerint tavaly husz milliárd leut tettek ki azok a panamák, amelyekkel a sajtó is foglalkozott. Husz milliárdra rugó olyan különféle közéleti tolvajlás történt, amelyek a büntető hatóságok közbelépéséig robbantak ki. Egyszóval az egész ország költségvetését kitevő összeget mozdított meg egy év alatt az a járvány, amely lelkiismeretlenül pusztít mindenütt és valósággal felőrli ennek az országnak erkölcsi és anyagi javait.

— Árvaház-estélyek. A mult számunkban megemlékeztünk az árvaház válságos sorsáról. A gyűlésen dr. Molnár Dénesné indítványozta, hogy a kötőkék és Szentantál-estélyek mintájára az árvaház is rendezzen minden héten kulturösszejevetelt. Az első ilyen műsoros est a jövő héten lesz és annak rendezését Nastazi Cornelné, dr. Török Andorné és dr. Molnár Dénesné urnők vállalták magukra.

— Az örökösödési illetékek revíziója. Az örökösödési ügyekből kifolyólag kiszabott illetékek és bírságok — amint a mult számunkban megírtuk — revízió alá vehetők, ha még nincsenek kiszabva avagy kifizetve. Az új (1927-évi) törvény sok kárt okozott az örökösöknek és azon feleknek is, kik a vásár avagy ajándék címén nevezett ingatlanokat, az örök. eljárás rendjén írták magukra. Időközben az ingatlanok és ingók értéke is alig 25%-ára estek a leltározáskori, illetve az illeték kiszabásakor értékek. Most ezen értékeléseket revízió alá lehet venni s ennek alapján a mai értékre szálítják le az értéket s bírságok is csökkennek. Figyelmébe ajánljuk az érdekelteknek, hogy az ilyen ügyekben használják fel a még rendelkezésükre álló 30 napot és tegyék meg a szükséges intézkedéseket. Azoknak is érdekében áll, kikre még nem történt meg a kiszabás és azoknak is, akik még bármi okból, ha fellebbeztek is — nem fizették ki a kiszabott összegeket. Ha csak részben fizettek, még azoknak is van joga a revíziót kérni.

— Megismétlődnek a bicskázások. Csütörtökön újra bicskáztak városunkban. Ezúttal a Szász Károly féle korcsma előtt robbant ki a verekedés Barkó Béla és Dobri Mihály torjai legények között. A rövidebbet Dobri huzta, kit a másik gyorsan elintézett egy bicskaszurással. Szerencsére a sebesülés nem volt veszedelmes. A legényt felvitték a rendőrségre. Csütörtökön még két verekedést ugrasztottak szét a rendőrök és az egész társaságot felkísérték a rendőrségre. Tegnap délután a helybeli besorozott ifjak között történt nézeteltérés, majd verekedés rendőri beavatkozással.

— Megjelent a lakbértörvény a hivatalos lapban. Bukarestből jelentik, hogy az új lakbértörvény a hivatalos lap, Monitorul Oficial mai számában megjelent. E szerint a törvény a lakásokra az 1930. évi lakbér 25%-át írja elő.

— Mérsékelték a kéményseprői díjakat. Az interimár bizottság tegnap tartott ülésében mérsékelték a kéményseprői díjakat, egyben a kéményseprői kerületeket kicserélte. Az interimár kötelezte a kéményseprőket könyvvezetésre annak igazolásául, hogy rendszeren sepertek-e, vagy nem?

— A hét főbűn között a legnagyobb — a pesszimizmus. A hét főbűnt sorolta fel egy előadásban René de Roure, a monterali egyetem pszichológiai tanára. A professzor szerint a hét főbűn a következő: butaság, lustaság, csunyaság, erkölcstelenség, gyávaság, kapzsiság és pesszimizmus. A pesszimizmus a leg súlyosabb bűn, — mondta a professzor — én nyugodtan felakasztabb mindenkit, aki pesszimizmusával hozzájárul a világra nehezedő általános csüggedéshez. A kitünő professzor optimista akasztófái iránt egyelőre még nem mutatkozott nagyobb érdeklődés.

— A gonosz állat, mely elől a fára menekül az előjáróság. A városnak szükségállatra lett volna szüksége és az interimár elhatározta, hogy tapogatozni fog e nemesség irányában. N. községből meg is érkezett a válasz, hogy ott éppen eladó egy ilyen állat és legyen szerencséje. Az interimár tartotta szerencséjének és Krafft járási állatorvost maga mellé véve, elindult székere, vizen-jégen keresztül a nevezett községbe. A falu előjárósága kollegialis tisztelettel fogadta az érkezett vendégeket és elvezették őket a község háza udvarára, ahol az istállóban erősen megláncolva állott a jászol mellett az eladásra szánt állat.

Az interimár, illetve annak kiküldött tagja, Miklós Benedek megköszöntötte a kérdést:

— Hát aztán gonosz-e az az állat?

Rövid gondolkodás után megszületett a válasz:

— Nem a', csak egy kicsit...

Erre Krafft kiadja parancsot:

— Aber was... Na akkor vezessék elő...

A falu fejei aggódva pillantanak egymásra, majd a tekintetük megnyugtatólag pihen meg az udvaron kazalba rakott tűzfarakason és megadják a jelt a szolgálknak, hogy vezessék elő a bikát az istállóból.

Az interimár és az állatorvos meglepődve vették észre, hogy mire a némes véru állat kilépett az istállóból és dacosan szétnevezett az udvaron, N. község előjáróságának tagjai a fa-kazal tetején tömörülnek, holott nem hangzott a trombita-vészjel se, hogy:

Fegyver gullába
Fel a tűzfára...

Az interimár természetesen hűségesen beszámolt az eseményekről és az elmaradt bikavásár hűségesen megörökitődött a jegyzőkönyvben, feltüntetve az állat gonoszságának zsinormértékűt azt a ténydöntő körülményt, hogy az állat elől a primar, a notar, a kisbíró, az esküdt a farakason huzódának meg... Anno 1932.

— Élettragédia az apróhirdetésben. A Kolozsváron megjelenő Friss Hírekben olvastuk az alábbi apróhirdelést:

„Életemből eladnék 1—10 évet teljes rendelkezéssel bárkinek, bármilyen célra. -- Leveleket 28. éves jelígyére a kiadóba.”

Azt hisszük, nem kell ehhez kommentár.

KÖZGAZDASÁG.

A gazdák figyelmébe.

A Vármegyei Mezőgazdasági Kamara értesíti a gazda közönséget, hogy az állami ménnek az alábbi fedezett állományokra megérkeztek:

1. Ig.-Săcuș (Kézdivásárhely)	3 drb.
2. Baraolt (Barót)	2 "
3. Sft. Gheorghe (Sepsiszentgyörgy)	2 "
4. Covasna (Kovácsna)	3 "
5. Ozun (Uzun)	2 "
	12 "

Fedeztetési díj 100—120 Leu.

Felhívjuk a gazda közönség figyelmét, hogy ezen méneket vegye igénybe, mert aki engedély nélküli ménnel fedeztet, vagy ilyen ménnel engedi fedeztetni a kancáját, azt a törvény első esetben 5000 Leu-val, egy éven belül való visszaesés esetén 2 havi elzárás és 10.000 Leu-val bünteti.

Sft.-Gheorghe, 1932. Márc. 20-án.

Koós Ferenc
vármegyei főállatorvos.

MEGHÍVÓ.

Tisztelettel kérjük a Gazdakör tagjait, hogy f. hó 14-én (Csütörtökön) délután 4 órakor a ref. iskolában tandögyülésen megjelenni szíveskedjenek.

A GYÜLÉS TÁRGYA:

1. Legelő díjak megállapítása.
2. Faj borjuk és malacok beszerzése, stb.

Kézdivásárhely, 1932. Apr. 9.

Elnökség.

NYILT-TÉR)

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetetlen drága jó férjem és édes apánk temetésén résztvettek, bánatunkat enyhíteni igyekezték, ezúton hálás köszönetet mondunk

özv. Kovács Mátyásné és gyermekei.

*) Ezen rovat alatt közölték nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal.

Dalos-est.

A múlt szombaton volt városunkban a már hetekkel ezelőtt bekonferált dalos-est, melyet három derék magyar dalárda: a Kézdivásárhelyi Ref. Dalárda, a Cecillia-dalkar és a Kézdiabisi Ref. Dalkör rendezett. Sajnos, hogy az árvíz oly nyomasztólag hatott, hogy a közönség nagyrésze, amely különben lelkes támogatója minden kultur megmózdulásnak, távollartotta magát. Emiatt a dalos-esttel kapcsolatosan tervbevett táncmulatságot is lefújta a rendezőség.

Az alibisi dalosok szombaton délután érkeztek meg. Egytől-egyig a székely falu emberei, tele e föld ősi tradícióival, az áldott dal szeretetével. Vezetőjük: Turóczy Árpád szintén székely koponya, vásárhelyi születésű székely, aki törhetetlen szívossággal kovácsolta egybe a kis falusi dalárdát és fegyelemmel, formakésztséggel odafejlesztette, hogy a dalkör már szép sikerrel résztvevett annak idején a kolozsvári dalos-versenyen, beírva a nevét a díjnyertesek közé.

A felig telt szék és páholysorok előtt este 9 órakor vette kezdetét a dalos műsor Soós József ref. segédlelkész megnyitó tartalmas beszédével, aki az est célját, a dalárdák között kiépítendő lelki kapcsolatot ismertette és a meleg szeretet hangján köszöntötte a három székely dalkört.

Ezután a szereplő dalárdák jelentek meg egymásután dalaikkal a közönség előtt. Szébbnél-szebb dal tört fel a dalos ajkáról, mindenik odaférközve a szívekhez...

A kézdivásárhelyi ref. dalárda férfi és vegyes dalkara külön-külön is szerepelt, ezúttal is tanúbizonyságát adva annak a nagy fejlettségnek, melyre karnagyuk, Kovács József szorgalmas munkája csiszolta.

Elismeréssel kell szólanunk a Kath. Cecillia dalkörrel, melynek ez a szereplése újszerű az első az ilyen dalos-estélyen. Kiváló hanganyag és fegyelem jellemzi ezt a dalárdát is, ez pedig katolikusaink nagy tevékenységű kántorának, Paál Eleknek az érdeme, aki annak idején létre hozta a dalkört és odáig fejlesztette, hogy már a számottevő székely dalárdáink sorába emelkedett.

A Kézdiabisi Ref. Dalkörrel a kritika csak a tiszteletmegadás hangján számolhat be, mint egy olyan falusi székely dalárdáról, mely büszkesége lehet a magyar daloséletünknek.

Az izletesen összeállított programnak kiemelkedő pontja volt még Serester Margit énekszólója Jancsó Aranka zongora kísérete mellett. Mondanuk sem kell, hogy városunk e kedves, gyönyörű hanganyagával rendelkező tehetséges műkedvelője ezúttal is a legmelegebb sikerben részesült. Jancsó Aranka zongora játéka szintén avatott kezekre vallott.

Kellemes élménye volt még az estnek Kézdiabisi Bód Károly szobrának kiállítása. A székely alkotó tehetségnek oly művészi megnyilvánulása volt a Mátyás szobornak kisebbített kifáragása, hogy mindenki bámulva állott meg a szobor előtt. Ennek a fiatal embernek nem szabad Kézdiabisisban eltemetkeznie.

A mozi műsora.

Április 9-10-én, szombaton és vasárnap este 9 órakor, vasárnap d. u. 6 órakor kerül bemutatásra a városi mozgóban az idei szezon világhírű vadászfilmje:

AFRIKA BESZÉL

Aki Afrika őrs rengetegének leírását olvasta, az még nem tudja annyira elképzelni az őserdők vadállatainak pompás panorámáját, a lejátszódó állatragádiák megrázó életét, meg kell ezt nézni a filmen, melyhez fogható németül beszélő hangosfilm mostanában nem került vetítésre. Nagyon érdekes része a filmnek az a része, mely a vad néptörzsek életét szemlélteti sok izgalmas jelenettel kapcsolatosan.

Érdemes a megtekintésre.

Április 16-17-én színház lesz. Kálmán Imre operettjének hangos filmje:

FARSANG-TÜNDÉRE

f. g. vetítésre kerül, legjobb magyar frmszínészek: Verebes Ernő, Szőke Szakál főszereplőkkel.

Április 23-24-én jön a

KÉT VILÁG.

Nagyobb, mint a „Nyugaton a helyzet változatlan.”

Évi 10,000 drb. facsemetének megfelelő, bekerített területet szeretnék bérelni.

Egyben közlöm, hogy Hunyad megyében van egy faiskolám, melyből **őszre jutányos áron**

szerezhetők be oltványok. — Ajánlatokat a „Székely Ujság” kiadóhivatalába „Faiskola” jelígyére kérek.

Humor.

— Hallottad? A Népszövetséget hájjal kenegetik.

— Mondd már!

— De igen! Sang-hájjal!

Két ur utazik a vonaton.

Az egyik megszólal:

— Uraságod arisztokrata?

— Nem én, csak már három napja utazom, azért van ilyen hülye ábrázatom.

Agenor gróf a következő apróhirdetést adja fel egyik lap szerkesztőségében:

Értesítem azon hirtelen szőke hölgyet, aki tegnap a Városi Színház előtt megszólított s kérdezte, hogy: „Hova mész apukám”,? hogy amint utólag elhatároztam, éppen a Mágna Clubba mentem.

Reneszánsz ebédlőkredenc, márványlappal, eladó a ZAYZON-házban, szemben a Nagytakarékkal.

Felhívjuk b. figyelmét az olvasó közönségnek, hogy a napilapok április 1-étől olcsóbbak lettek.

Igy az AZ EST eladási ára 5 leu,

MAGYAR HIRLAP " " 5 "

PESTI NAPLO hétköznap 6 "

vasárnap 12 "

ünneppnap, mikor nincs képes melléklet 10 "

UJSÁG hétköznap 6 "

vasárnap 12 "

ünneppnap, mikor nincs képes melléklet 10 leu.

A fenti lapok beszerezhetők: özv. Kovácsné ujságelárusító iőteri bodéjában.

RÉPÁTI BORVIZ a mai viszonynak megfelelőleg olcsóbb lett.

Kapható minden vendéglőben és fűszerüzletben u.

FALATOZNI jól és kényelmesen lehet **KÉZSMÁRKY** fűszer és csemege üzletében. — TÁRGU-SĂCUESC (Kézdivásárhelyen)

Arany
éremmel
kiüntetve!

Vegyileg tisztít és fest

női és férfiruhákat, pliszérozást különböző mintákban készít, posztókat ványol, fest és kiizzadt filz-kalapokat tisztít anélkül, hogy formáját elveszítene, a legjutányosabb árban. — B. tudomásra hozom, hogy műhelyemet

német gyártmányu gypjufésűlőkkel

kibővittem.

Bartos Boldizsár

TĂRGU-SĂCUESC
KÉZDIVÁSÁRHELY.

Arany
éremmel
kiüntetve!